

KOMENTÁR K VÝSLEDKOM HOSPODÁRENIA
PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE VEREJNOPROSPEŠNÉ SLUŽBY STUPAVA
ZA ROK 2022

Rok 2022 bol pre Verejnoprospešné služby Stupava náročný, plný zmien, ale aj súdržnosti, dokončených projektov a nových výziev. Zároveň sa niesol v znamení finančnej nedostatočnosti, kedy veľká časť činností nebola krytá príspevkom od mesta. Výrazným problémom bola zlá platobná disciplína OZV, ktorá zároveň stratila licenciu na výkon činností v odpadovom hospodárstve a bolo nutné uzatvoriť nový zmluvný vzťah.

VPS bola súčasťou ďalšieho úspešného ročníka Dňa mestských organizácií, boli zakúpené a nainštalované ftopasce, ktoré slúžia hlavne ako prevencia tvorby nelegálnych skládok. V spolupráci s VaK Stupava, s.r.o. sa zrealizovalo plánované štiepkovanie a prevoz desiatok ton biologicky rozložiteľného materiálu zo Zberného dvora do miestnej kompostárne a rozbehla sa inštalácia nového elektronického systému evidencie odpadov. Išlo o nepravidelné aktivity. Okrem nich sa plnili aj ostatné bežné úlohy v zmysle zriaďovacej listiny.

Ku každodenným úlohám VPS sa vykonával tradičný vývoz odpadkov, upratovanie ulíc, chodníkov a iných verejných priestranstiev, kosenie trávnikov a zber opadaného lístia, údržba cintorínov a mestského mobiliáru. Ďalšími činnosťami boli orezy polámaných či rizikových stromov, oprava verejného osvetlenia, lokálne opravy mestských komunikácií a chodníkov, čistenie odvodňovacích žľabov alebo výmena poškodených dopravných značiek. Zároveň sa v roku 2022 uskutočnila rozsiahla oprava lavičiek a mostíka v parku.

V roku 2022 neboli zrealizované z príspevku mesta žiadne investície.

Plnenie rozpočtu na rok 2022 bol ovplyvnený viacerými faktormi. Štandardne je samofinancovanie zo strany VPS na úrovni jednej štvrtiny/tretiny výdavkov, čo je výrazne pozitívnym zdrojom financovania organizácie. Uvedené zdroje v prípade ich nedosahovania by inak museli byť financované zo strany mesta, alebo by výrazne poklesol objem výkonov realizovaných pre mesto.

Rok 2022 bol prelomový nielen z pohľadu plnenia si štandardných povinností, ktoré VPS vyplývajú zo zriaďovacej listiny, ale aj úloh, pre ktoré bola organizácia zriadená. Zvýšil sa najmä objem výkonov s veľmi vysokou pridanou hodnotou, ktoré boli vykonané vo väčšej časti kapacitami VPS. V prípade nutnosti realizovať tieto výkony externe buď by neboli vykonané vzhľadom na výšku výdavkov vôbec, alebo by mesto tieto projekty realizovalo v neporovnateľne vyšších cenách. Tu sa osvedčila právna forma VPS ako príspevkovej organizácie, ktorá nie je založená za účelom dosahovania zisku, ako rôzne druhy obchodných spoločností. V roku 2022 došlo k vyčisteniu budovy bývalej stanice, trojanovej kúrie a k zastabilizovaniu objektu. Vo veľkej miere sa pokračovalo vo výsadbe kvetín a údržbe Námestia sv. Trojice.

Údržba majetku mesta, spolupráca s tretími stranami (záujmové združenia, štátne inštitúcie, občania, iné právnické a fyzické osoby):

- Obnovenie kríža a vyčistenie okolia pri Kaplnke svätej Barbory (smer na Vysokú pri Morave)
- Revitalizácia jazierka, rekonštrukcia hrádze a okolia v pivovarskom parku zrealizovaná sponzorsky.
- Vyčistenie budovy železničnej stanice
- Vynovenie drevených mostíkov v parku – náter, spevnenie a výmena nahnitých častí
- Predĺženie pešej zóny v mestečku
- Spolupráca pri víkendových dobrovoľníckych brigádach pri čistení mesta.

Humanizácia prostredia mesta

- Realizácia rozsiahlej výsadby kvetín a terénnych úprav v novej časti pešej zóny a pri buste M. R. Štefánika
- Rozšírenie kvetinovej výzdoby v pešej zóne o 12 kvetináčov slúžiacich zároveň aj na reguláciu parkovania
- Vynovenie drevených mostíkov v parku – náter, spevnenie a výmena nahnitých častí
- Úprava chodníkov v parku – vysypanie malými kamienkami
- Obnovou lavičiek, výmena drevených výplní a náter kovových. konštrukcií
- Osadenie nových lavičiek, ktoré boli vytvorené kapacitami VPS

Podpora tradícií

- Rozšírenie vianočnej výzdoby o ďalšie 2 vysvietené stromy na Námestí svätej Trojice
- Úspešné zorganizovanie ďalšieho ročníka Dňa mestských organizácií
- Tradícia rozsvietenia vianočného stromčeka, osádzanie vianočného venca a betlehemu

Bezpečnosť

- Obnovenie prechodov pre chodcov na mestských komunikáciách
- Vysoký objem realizovaných opráv miestnych komunikácií, výtlkov, čo zvyšuje bezpečnosť cestnej premávky ako aj zamedzuje vzniku poškodzovania majetku občanov – účastníkov cestnej premávky so zodpovednosťou za škody zo strany mesta
- Osadzovanie nového dopravného značenia
- Veľkonočná výzdoba, kedy všetky ozdoby boli urobené zamestnancami VPS

Personálna kapacita

- Rozšírenie personálnych kapacít, robotníckych aj administratívnych bez previazaného navýšenia príspevku od mesta
- Postupné znižovanie priemerného veku zamestnancov

Zákonné povinnosti, odpadové hospodárstvo

- Zavedenie zvozu kuchynského odpadu
- Skúšobné zavádzanie zvozu kuchynských olejov nad rámec zákonných povinností
- Dokončenie elektronického označovania smetných nádob v meste a príprava na zber a vyhodnocovanie dát od roku 2022.

- Označenie smetných nádob na separovaný odpad nálepkami s potrebnými informáciami, distribúcia nálepiek medzi občanov
- Pribúdajúce malé mestské koše a koše na psie exkrementy, pribúdajúce na základe podnetov od obyvateľov, pričom ich pasport je zverejnený na web stránke VPS
- Odovzdávanie drobného stavebného odpadu od obyvateľov na recykláciu
- Nekonečné odstraňovanie čiernych skládok, obmedzovanie ich tvorby formou osádzania fotopascí.

Rozpočet na rok 2022 bol kompromisom, ktorý bolo možné dosiahnuť vzhľadom na finančné možnosti mesta. Pri jeho tvorbe sa nepredpokladali pre VPS kapitálové výdavky na ďalší rozvoj strojnotechnologického vybavenia organizácie, resp. vozového parku.

BRKO – zelený a kuchynský odpad

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom, zeleným odpadom (tráva, lístie, orezané konáre, výruby drevín, odstraňovanie padnutých drevín a zvoz vianočných stromčekov) – v plnej výške nekryté výdavky vzniknuté na základe samotnej činnosti VPS pre mesto a výdavky na zvoz a likvidáciu odpadu zo zberného dvora navezeného od obyvateľov a poplatníkov za odpady v meste.

Finančne dostatočne nekryté je spracovanie najmä dreveného odpadu (štiepkovanie) a odvoz a uskladnenie tohto odpadu u konečného spracovateľa – prenájom veľkokapacitných kontajnerov, dopravné výkony, uskladnenie a spracovanie v kompostárni.

Starostlivosť o zeleň – najmä o stromy – nižšia starostlivosť o zeleň nie je len ekologickým problémom, ale z pohľadu mesta je tento problém spojený predovšetkým so zabezpečením prevádzkovej bezpečnosti. Pasport urastených a starších, resp. poškodených drevín a evidencia ich údržby odbornými osobami je základným absentujúcim predpokladom na zabezpečenie tejto relevantnej potreby. Existujú reálne skúsenosti z iných miest, kde padnutý strom zavlnil ťažké zranenie alebo aj smrť s následnou zodpovednosťou mesta. Stupava zatiaľ takúto skúsenosť nemá, Je však povinnosťou takýmto rizikám predchádzať. Tento problém je dlhodobo podceňovaný a Stupava nemá zafinovanú ani stratégiu a postupy v tejto oblasti a dlhodobo ani nevyčleňuje relevantné finančné prostriedky na ich pokrytie. Všetka verejná zeleň pri cestách a chodníkoch, peších zónach, školských areáloch, detských ihriskách, parkoch, cintorínoch, pri štadióne, pri lesných cestách do záhradkárskych osád, na cyklotrase a iných frekventovaných miestach extravilánu obce predstavuje potenciálne nebezpečenstvo.

V tejto oblasti je možné využívať nové dostupné nástroje a trendy napr. aplikácia www.stromypodkontrolou.cz, Ďalším riešením je zabezpečenie dostatočného počtu arboristov, či už externe dodávateľsky alebo prostredníctvom vlastných kapacít.

Zimná údržba - dlhodobým problémom v tejto oblasti mesta je absencia základnej techniky. VPS disponuje jednou soľničkou za traktorom s objemom 1m³ na cca 75 km mestských ciest a chodníkov. Tento traktor nemá rozmetadlo a nehodí sa do úzkych uličiek a na chodníky. Na odhrňanie snehu na cestných komunikáciách je nutné zapojiť ďalší kus techniky s ďalším

strojníkom, nakoľko mesto nemá k dispozícii žiadne vozidlo, ktoré by malo aj radlicu a rozsýpač. Na posyp chodníkov sú využívaní len pracovníci bez žiadnej techniky, čo znižuje efektívnosť a rýchlosť posypu. Existujú už viaceré skúsenosti s úrazmi a nárokmi poškodených od mesta, ako aj súdne spory. Nový cestný zákon preniesol komplexnú údržbu chodníkov a mestských komunikácií na mesto a bez príslušnej finančnej podpory, čo tento už aj tak vypuklý problém, len prehľbuje

Starostlivosť o detské ihriská – táto oblasť podlieha vysokej regulácii a prísnej legislatíve, slabá kontrola. Problémom je aj otázna vymožiteľnosť práva, kedy dodávateľ hracích prvkov podlieha certifikácii, avšak za prípadné škody a ujmy na zdraví, a s tým spojené škody je zodpovedné mesto. Prenesené kompetencie a ich objem, ktorý každoročne pribúda, nie sú prepojené s finančnými možnosťami na krytie nových povinností.

Začali sa aktívnejšie využívať rôzne informačné zdroje, pravidelne sú zverejňované príspevky na facebooku, webovej stránke Verejnoprospešných služieb Stupava a do Stupavských novín. V článkoch sú uvedené informácie o rozpracovaných a dokončených projektoch, aktuálne oznamy VPS, vrátane Zberného dvora, sumár činnosti v meste počas roka.

Príspevková organizácia Verejnoprospešné služby Stupava dosiahla k 31.12.2022 tržby v celkovej výške 334 984,71 €, z toho tržby z podnikateľskej činnosti dosiahli 93 289,94 €. Ostatné výnosy z transferov tvorili 1 008 514,65 €. Celkové výnosy tvorili 1 356 111,41 €.

Náklady na činnosť organizácie tvorili 1 303 108,62 €, z toho náklady na podnikateľskú činnosť tvorili 72 174,63 €. Výsledok hospodárenia pred zdanením z podnikateľskej činnosti činil 21 115,31 € a z hlavnej činnosti 31 887,48 €. Výsledok hospodárenia za obidve činnosti predstavuje 53 002,79 €.

Výsledok hospodárenia bol negatívne ovplyvnený zvýšenými mzdovými nákladmi, odvodovými nákladmi, službami a materiálovými nákladmi v súvislosti s rozsahom realizovaných projektov.

Tržby boli realizované čiastočne vo forme úhrady a refundácie nákladov obyvateľmi, t.j. v rámci výkonu nekomerčných činností. Išlo najmä o úhradu za rozvoz stravy v rámci poskytovania sociálnej služby, refundáciu nákladov v súvislosti s odvozom splaškov obyvateľom, ktorí nemajú k dispozícii kanalizáciu, za separovanie odpadov, a pod. Tržby z podnikateľskej činnosti boli dosiahnuté za služby poskytované právnickým alebo fyzickým osobám v rámci katastrálneho územia Stupavy alebo okolitým obciam. Išlo najmä o tržby za poskytnutie veľkokapacitných kontajnerov, za orezy stromov, kosenie a rôzne služby. Tieto tržby tak tvoria doplnkový zdroj na financovanie potrieb organizácie.

Najvyššie náklady boli vynaložené na osobné náklady, ktoré predstavujú mzdové náklady a náklady na odvody. Ich čiastka dosiahla 844 672,58 €. Spotreba materiálu tvorila sumu 158 193,77 €. Energetická náročnosť prevádzky vyvolala náklady vo výške 41 901,20 €. Na služby vynaložila organizácia náklady vo výške 178 027,22 €. Tieto služby predstavovali napr.

náklady na strážnu službu, GPS systém, bezpečnosť pri práci, ochranu osobných údajov, náklady na zneškodňovanie odpadu, právne služby. Opravy a údržba majetku predstavovala náklady vo výške 12 831,80 €, pričom hlavná časť opráv bola zabezpečená dodávateľsky.

Dlhodobý hmotný majetok, ktorý je tvorený najmä majetkom zvereným do správy, dosiahol výšku 334 310,70 € netto, z čoho najvyššiu hodnotu majú dopravné prostriedky vo výške 196 624,08 € z dôvodu realizovania dvoch významných investícií – kúpy špeciálneho vozidla na zvoz odpadu a plošiny.

Obežný majetok je na úrovni 121 119,20 €, pričom väčšiu časť tvorili pohľadávky vo výške 71 474,88 €. Pohľadávky sú evidované voči obyvateľom za rozvoz stravy, voči organizácii zodpovednosti výrobcov a voči ostatným tretím osobám v rámci výkonu podnikateľských aktivít. Pohľadávky sú bonitné a je perspektíva ich zaplatenia. Najväčším dlžníkom je organizácia zodpovednosti výrobcov Recyklogroup.

Záväzky, okrem záväzkov za majetok zverený do správy od mesta Stupava, predstavovali hlavne záväzky z nájmu – dlhodobé vo výške 34 091,86 EUR a krátkodobé vo výške 39 424,62 €. Ich výška je ovplyvnená najmä záväzkami voči dodávateľom plošiny a špeciálneho zberového vozidla. Organizácia si plní svoje záväzky voči obchodným partnerom a splatné záväzky predstavujú záväzky za opakujúce sa služby, najmä PHM, energie, strážna služby, stravné lístky, atď..

Z pohľadu rozpočtového hospodárenia dosiahla príspevková organizácia v roku 2022 príjmy vo výške 1 326 959,39 €. Celkové výdavky tvorili 1 316 863,89 €. Najvyššou položkou príjmov bol príspevok od mesta na krytie prevádzkových výdavkov. Tieto dosiahli sumu 973 106,05 €. Kapitálový príspevok bol vo výške 0,- EUR. Výsledok rozpočtového hospodárenia je 10 095,50 €.

Bežné príjmy dosiahli v roku 2022 1 308 311,52 EUR, bežné výdavky tvorili 1 277 395,80 EUR. Kapitálové príjmy a výdavky boli v nulovej výške. Finančné operácie príjmové tvorili sumu 18 647,87 EUR a finančné operácie výdavkové sumu 39 468,09 EUR. Schodok finančných operácií bol krytý prebytkom bežného rozpočtu.

Rozbor výdavkov z pohľadu funkčnej klasifikácie, vecného plnenia a programom a podprogramov sú obsiahnuté v prílohách k záverečnému účtu mesta Stupava za rok 2022. Tento dokument preto obsahuje rozbor výdavkov podľa druhov.

Základným cieľom organizácie bolo aj v roku 2022 kvalitné poskytovanie služieb verejnoprospešného charakteru pre obyvateľov mesta, poskytovanie doplnkových služieb a zvyšovanie kvality života ľudí v Stupave.

V Stupave, dňa 03.05.2022